

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับปอดอักเสบจากการติดเชื้อในโรงพยาบาล
ในผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอ ณ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

ผู้เขียน นางพัชรี สิทธิไตรย์

ปริญญา พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาลด้านการควบคุมการติดเชื้อ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์นนทา เล็กสวัสดิ์	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์วิลาวัลย์ เสนารัตน์	กรรมการ

บทคัดย่อ

ปอดอักเสบจากการติดเชื้อในโรงพยาบาล เป็นปัญหาที่พบได้บ่อย ในผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอ ซึ่งทำให้ผู้ป่วยทุกข์ทรมานจากความเจ็บป่วย และอาจทำให้ถึงแก่ชีวิตได้ การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปอดอักเสบจากการติดเชื้อในโรงพยาบาลกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการติดเชื้อ ได้แก่ ภาวะทุพโภชนาการ การทำความสะอาดมือ การให้อาหารทางสายยาง และการดูแลเสมหะ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ป่วยมะเร็งศีรษะและคอที่ใส่ท่อหลอดคอ ซึ่งเข้ารับการรักษาที่หอผู้ป่วยโสต ศอ นาสิก 1 และ 2 โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ จำนวน 54 ราย ระหว่างวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2547 ถึงวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2548 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลการเกิดปอดอักเสบจากการติดเชื้อในโรงพยาบาลและแบบบันทึกการสังเกตกิจกรรมพยาบาลที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้วิจัยหาความตรงด้านเนื้อหาของเครื่องมือโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบ จำนวน 5 ท่าน ได้ค่าดัชนีความตรงด้านเนื้อหา เท่ากับ 0.98 และ 0.97 ความเชื่อมั่นของการวินิจฉัยปอดอักเสบจากการติดเชื้อในโรงพยาบาล และความเชื่อมั่นของการสังเกต เท่ากับ 1 วิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง โดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบพอยต์ไบซีเรียล

ผลการศึกษาพบว่า ภาวะทุพโภชนาการ การทำความสะอาดมือ การให้อาหารทางสายยาง และการดูแลเสมหะ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเกิดปอดอักเสบจากการติดเชื้อในโรงพยาบาล ซึ่งอาจเนื่องมาจากกลุ่มตัวอย่างน้อย แต่บุคลากรควรตระหนักถึงการปฏิบัติที่ถูกต้องตามมาตรฐานเพื่อป้องกันการเกิดปอดอักเสบจากการติดเชื้อในโรงพยาบาล

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

Thesis Title Factors Related to Nosocomial Pneumonia in Head and Neck Cancer Patients
at Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital

Author Mrs. Patcharee Sittitrai

Degree Master of Nursing Science (Infection Control Nursing)

Thesis Advisory Committee

Associate Professor Nunta	Leksawasdi	Chairperson
Associate Professor Wilawan	Senaratana	Member

ABSTRACT

Nosocomial pneumonia is a common problem found in head and neck cancer patients, which can cause suffering and even death. This descriptive study was performed to identify the relationship between nosocomial pneumonia and risk factors including malnutrition, hand hygiene, nasogastric tube feeding, and endotracheal suction. Sample included 54 tracheostomized head and neck cancer patients in Otolaryngologic Ward I and II, Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital between September 14, 2004-January 13, 2005. Research tools consisted of nosocomial pneumonia recording form and observation form developed by researcher. Content validity was certified by 5 experts and validity indices were 0.98 and 0.97, respectively. Reliability of nosocomial pneumonia diagnosis and observation equalled to 1. Data were analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation, and point bi-serial coefficient.

Results revealed that malnutrition, hand hygiene, nasogastric tube feeding and endotracheal suction had no statistical significant correlation with nosocomial pneumonia. This maybe due to the limited sample size. However, personnel should recognize appropriate practices to prevent nosocomial pneumonia.